

K 7/M 45

120000868869

Община Русе
Министерство
на културата

Член на
Европейската
асоциация
на фестивалите

Member of
the European
Festivals
Association

51.
МЕЖДУНАРОДЕН
ФЕСТИВАЛ
16.03 - 02.04.2011
РУСЕ
БЪЛГАРИЯ

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

MARCH MUSIC DAYS

51.
INTERNATIONAL
FESTIVAL
16.03 - 02.04.2011
RUSE
BULGARIA

Ruse Municipality
Ministry of Culture

A Member of NBU Group

K $\frac{7}{145}$

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

51. МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

Член на Европейската асоциация на фестивалите

Русе, 16 март – 2 април 2011

РУСЕНСКА ФИЛХАРМОНИЯ

Диригент

ГЕОРГИ ДИМИТРОВ

Солисти:

ЕВГЕНИ БОЖАНОВ пиано

ЙОСИФ ИВАНОВ цигулка

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868869

30.03 сряда, 19 ч.

Доходно здание

448334

 ОББ
A Member of NIKI Group

 Montupet

 MAPEI

ПРОГРАМА

.I.

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ

(1756–1791)

Увертюра към операта *Дон Жуан*

(1787)

Andante. Molto. Allegro

ЛУДВИГ ВАН БЕТОВЕН

(1770–1827)

Концерт за пиано и оркестър №3, оп. 37

го минор

(1800)

Allegro con brio

Largo

Allegro

.II.

ЙОХАНЕС БРАМС

(1833–1897)

Концерт за цигулка и оркестър, оп. 77

ре мажор

(1878)

Allegro non troppo

Adagio

Allegro giocoso ma non troppo vivace

Премиерата на операта *Дон Жуан* е на 29 октомври 1787, а забележителните 292 такта на *Увертюрата* са написани в нощта преди премиерата. Тя е нов тип увертюра, обобщено разкриваща драматургичния конфликт на творбата и определено е връх в симфоничната еволюция на **Волфганг Амадеус Моцарт**. Тук той достига до ново симфонично мислене, в което впечатляват не отделните драматични щрихи, а обобщеното предаване същността на конфликта – в затворените очертания и тържествена статичност на въстъплението стои образът на Командора (или на смъртта), а резкият контраст на стремителното *Алегро* рисува Дон Жуан (или живота). Темата на Възмездието, поставена още в началото на творбата, вече предвещава развързката на драмата, а пълното с жизнена енергия *Сонатно Алегро* разкрива силата на съзиданието, характеризираща главния герой и стремителната, витална и пълна с неочаквани обрати атмосфера на действието.

Сътворени между 1794 и 1809, в периода на разцвет на изпълнителската кариера на **Лудвиг ван Бетовен**, петте клавирни концерта сякаш символично ограждат границата (1800) между два века – епохи. Разположени в ранния и зрелия Виенски периоди, те показват еволюцията му в концертния жанр – от блестящата виртуозност на първите два до мащабната симфоничност на петия. Неоспоримото и категорично новаторство откриваме в равноправното отношение солист-оркестър, мащабността на драматургичните пластове, многоплановата образност, активната тематична разработка, ярките драматични нараствания и контрасти, водещи до симфонизация на концертния жанр.

Тези тенденции изкрystalлизират за първи път в **Третия концерт за пиано**, създаден през 1800 и повлиян от напрегнатите творчески търсения на Бетовен в периода на работата му над *Героичната* симфония и *Патетична* соната. Особено характерен за симфонизма на младия Бетовен, този концерт впечатлява с постигнатото за първи път равновесие между солиращата партия и оркестъра, с ярките контрастни съпоставяния между героичните фанфари и съдържащата лирика, с лаконичността на мелодиката и острия рисунок на ритмичните компоненти.

Централна в цикъла е първата част. Определящ в драматургията ѝ е конфликтът между двете теми и между контрастните фрази на главната тема. Острите противопоставяния, напрегнатите диалози

между солиста и отделни оркестрови групи, сложният хармоничен план и емоционалната наситеност, превръщат разработката в драматична кулминация на творбата. Втората част е одухотворено лирично интермецо. Лиричният монолог на солиста звучи като развълнувана човешка реч, като далечна асоциация към бъдещия жанр *Песен без думи*. *Рондото* е неочаквано по мащаби и развитие за времето си – изобретателността при дванадесеткратното повторение на жанрово-танцувалния рефрен е образец на композиционно съвършенство, а противопоставянето между рефрена и отделните епизоди придава на финала уникалност и неповторимост.

Музиката на **Йоханес Брамс** най-често асоциираме с понятието *симфонизъм* и *симфония*. Събрала най-същностните жизнени традиции на една продължителна музикална еволюция, тя е неоспоримата и категорична кулминация на немската музика след Бетовен. Отстоявайки жизнеността на класическите принципи сред бушувания от емоции романтизъм, Брамс успява да изрази неповторимо цялото многообразие на заобикалящия го свят.

Най-концентриран израз на неговата философска концепция са късните му симфонични опуси, създадени през 70-те и 80-те години – четирите симфонии, Вторият клавирен концерт, двойният за цигулка и виолончело, цигулковият. Роден от близкото приятелство между Брамс и впечатляващия цигулар виртуоз Йозеф Йоахим, **цигулковият концерт** е завършен през 1878. На 1 януари 1879 той прозвучава за пръв път в Лаипциг с *Гевандхаус* оркестър, в изпълнение на Йоахим, под диригентството на автора. Поради изключителното си за времето новаторство, мащабност и монументалност, концертът е наречен *истинска симфония за цигулка и оркестър*. Сериозните проблеми, които поставя пред изпълнителя соловата партия, карат някои критици след премиерата да заявят: *Това е не толкова концерт за цигулка, колкото концерт против цигулката*. Доста по-късно И. Ямполски пише: *Действително концертът на Брамс е един от най-трудните в цигулковата литература. Той изисква от изпълнителя не само изключително техническо майсторство и съвършено владение на всички изразни средства, но и дълбочина на творческото тълкувание, която е невъзможно да се замени с никаква външна виртуозност*. В този смисъл концертът заема заслужено място в златната концертна триада Бетовен – Брамс – Чайковски.

Евгени Божанов е роден в Русе през 1984. Започва да свири на пиано на 6-годишна възраст. На 12 години прави своя дебют с Русенска филхармония. Между 1996 и 2010 учи в Германия и печели награди на редица конкурси, между които *Святослав Рихтер* в Москва, *Ван Клайбърн* във Форт Уърт, Тексас и *Кралица Елизабет* в Брюксел. Макар, че е очевиден фаворит на публиката на международния клавирен конкурс *Шопен* във Варшава през 2010, той не получава най-високата награда, което води до противоречив дебат в полската преса и спонтанни покани от най-големите полски концертни агенции и оркестри. През 2010 концертира в Брюксел, осъществява турне в Япония с Третия концерт за пиано на Бетовен и Първия клавирен концерт на Шопен, участва в класическия сезон на Абу Даби с оркестъра на РАИ – Торино и със солови рецитали. В началото на сезон 2011/2012 му предстоят дебюти в залите на Берлинска филхармония, във Виенската *Музикферайн*, лондонската *Роял Фестивал Хол*, в токийската *Сантори Хол*, в Стокхолм, Мюнхен, Фрайбург, Дюселдорф и много други. През май 2011 ще изнесе рецитали на фестивала *Дни на музиката в Балабановата къща* в Пловдив, както и в зала *България* в София.

Свиренето на Божанов предизвиква страстни, ентузиазирани реакции както от публиката, така и от критиката. *Не съм си представяла, че отново ще стана свидетел на подобно свирене на пиано от такова качество... Слушала съм на живо Липати, Хоровиц, Микеланджели – Божанов е от същата планета... Евгени Божанов е способен да извлече повече нюанси от един тон за едно музикално време, отколкото повечето пианисти намират през целия си живот, като всичко изглежда толкова органично... Божанов принадлежи към едно различно поколение от пианисти – поколението на Игнац Фригман.*

В момента Евгени Божанов продължава да работи със своя учител Георг Фридрих Шенк в Дюселдорф.

Акламиран като изпълнител с впечатляващ авторитет и присъствие (*The Strad*) и един от топ цигуларите на утрешния ден (*Diapason*), 24-годишният **Йосиф Иванов** бързо се налага като един от водещите цигулари от младата генерация. Печели Първа награда на международния конкурс в Монреал на 16 години и Втора награда и наградата на публиката на конкурса *Кралица Елизабет* в Брюксел на 18 години.

Учи цигулка при Захар Брон, Игор и Валери Ойстрах, както и при Огюстен Дюме, и е най-младият преподавател по цигулка в Кралската консерватория в Брюксел.

През последните години дебютира успешно във всички големи европейски градове в САЩ и в Азия. Изнася рецитали на множество фестивали и в известни концертни зали, сред които *Menton&Montpellier* – Франция, Филхармоничната зала в Есен и Бетовеновия фестивал в Бон, Карнеги Хол в Ню Йорк и др. Партнира си с Ингрид Флитер, Франк Бреули, Пламена Мангова, Итамар Голан, Филип Иванов и др.

Като солист свири с оркестрите на Монреал, Хага, Лил, Английския камерен оркестър, Симфоничния оркестър на Люцерн, Симфония Варсовия, Филхармонията на Люксембург, както и всички големи оркестри в Белгия. Сътрудничи с дириженти от класата на Неми Ярви, Марин Алсон, Владимир Юровски, Жан-Клод Казадесю, Филип Херевеге, Юри Симонов, Джон Акселрод и Джоел Леви.

През следващия сезон му предстоят дебюти със симфоничния оркестър на РАИ, Оркестър *Vergu*, Оркестър *I Pomeriggi Musicali* – Милано, Ротердамския филхармоничен оркестър, Камерния оркестър на Лозана, Белградската филхармония, както и рецитали в Сан Хуан (Пуерто Рико), в Германия, Франция, Холандия и Белгия.

През 2006 първият му компактдиск с марката на *Ambrosie/Naïve* получава наградата *Diapason d'Or de l'Annee* – най-високата награда на звукозаписната индустрия във Франция. Предстои издаването на диск с творби на Анри Дютийо с оркестъра на Националната опера в Лион и Казуши Оно.

Йосиф Иванов свири на цигулка *Страдивариус Lady Tennant* от 1699, предоставена му от Обществото *Страдивариус* в Чикаго.

Георги Димитров започва да учи цигулка при Б. Розенберг. През 1971 завършва БДК – София (понастоящем НМА *П. Владигеров*), със специалност *оркестрово дирижиране* при проф. Влади Симеонов и *цигулка* при проф. М. Балкански. Специализира при Евгени Мравински и Арвид Янсонс в Санкт Петербург.

От 1972 до 1981 е диригент на Пловдивска филхармония, а от 1981 до 1985 – главен диригент на Русенска опера. До 1990 е директор на Русенска опера и диригент в Софийска опера. В периода 1990–1995 дирижира Симфоничния оркестър на Република Сан Ма-

рино, а през 2004 е награден с най-високото отличие на Републиката – Кавалер на ордена *Санта Агата*.

Дирижурал е всички български оркестри и е канен като гост-диригент в Русия, Румъния, Унгария, Германия, Италия, Полша, Чехия, Куба, Мексико, Испания, Швейцария и др.

Репертоарът му включва многобройни симфонични произведения и оперни заглавия, както и премиерни изпълнения на творби от К. Илиев, С. Пиронков, Л. Николов, К. Кюркчийски и др.

От сезон 1995-1996 Георги Димитров е музикален директор и главен диригент на Пловдивска филхармония, впоследствие на ОФД – Пловдив, като реализира множество проекти, турнета в страната и чужбина, както и откриването на *Европейския месец на културата*, предавано директно по Евровизия.

В периода 2000-2005 е главен директор на ОФД – Русе, а от 2005 до 2009 – на Оперно-филхармонично дружество – Пловдив.

Симфоничният оркестър при Държавна опера – Русе е създаден през 1948 от именития български диригент и композитор Константин Илиев. Особено значение в биографията му имат реализациите на такива крупни художествени проекти като първата в България оригинална версия на *Матеус пасион* от Бах, ораторията *Раят и Пери* от Шуман, кантатите *Иван Грозни* и *Александър Невски* от Прокофиев, Симфония № 13 от Д. Шостакович, *Годишните времена* от Хайдн, *Песен за земята* от Г. Малер, българските премиери на творби от Р. Щраус, Хиндемит, Месиен, Стравински, Канчели, Шчедрин, Лютославски, Бърнстейн, както и световни премиери на произведения от българските композитори П. Владигеров, Л. Пипков, К. Илиев, В. Казанжиев, К. Кюркчийски, Е. Табаков и др. Изключително събитие в историята на състава е съвместната му работа с Дмитрий Шостакович и авторската премиера на неговия Втори клавирен концерт през 1958.

Значителен принос за развитието и израстването на оркестъра имат българските диригенти К. Илиев, Е. Караманов, Д. Петков, С. Попов, И. Темков, А. Владигеров, А. Науденов, Е. Табаков, Р. Баураков, А. Измирлиев, Ц. Делибозов, Г. Димитров и редица диригенти и солисти от класата на К. Мазур, К. Цеки, Е. Светланов, В. Гергиев, С. Рихтер, Р. Керер, И. Ойстрах, Л. Козан, С. Акардо, Р. Ричи, В. Спиваков, Ф. Петраки, Р. Коен и др.

Оркестърът е инициатор на значими за българската музикална култура събития, като Международния фестивал *Мартенски музикални дни* и първият в България филхармоничен фестивал *Зимни музикални вечери*. Участник е в международните фестивали *Мартенски музикални дни*, *Софийски музикални седмици*, *Варненско лято*, както и на такива големи международни форуми като *Берлинския музикален фестивал* и *Сиенски музикални седмици*, където сътрудничи с Ф. Ферара, К. М. Джулини, Г. Рождественски, К. Ричарели, Б. Белкин, Ю. Башмет и др.

Осъществява турнета в Германия, Полша, Австрия, Швейцария, Италия, Румъния, Испания и Франция. Притежава записи в БНР, БНТ и Берлинското радио. Реализира серия от компактдискове за *Форлан* – Франция и *Виена Модерн мастерс* – Австрия.

След учредяването на ОФД – Русе през 1999 съставът изпълнява успешно новите си задачи като оперно-симфоничен оркестър и поддържа богат оперен репертоар с творби от Верди, Пучини, Бизе, Белини, Доницети. Участва в оперните фестивали на о. Родос – Гърция, о. Палма де Майорка – Испания и Солотурн – Швейцария, осъществява серия от гастролни в Германия, Белгия, Испания и Португалия, Франция и Швейцария.

От 2005 директор на ОФД – Русе е диригентът Найден Тодоров.

Съставът на ОФД – Русе е трикратно удостоен с наградата *Кристална лира* на СМТДБ – през 2003 за участието на Симфоничния оркестър в МФ ММД, през 2004 за балетния спектакъл *Спящата красавица* и през 2006 – за представянето на хора във фестивала *Софийски музикални седмици*.

През 2006 ОФД – Русе получава признанието и на публиката с наградата *Музикант на годината* за творческа дейност.

За принос към развитието на българската култура Русенското оперно-филхармонично дружество получава през 2009 и наградата *Златна книга* на *Европейския форум на експертите*, като обществено признание за високия престиж и почетен статут на институцията.

От лятото на 2010 ОФД – Русе е преобразувано в Държавна опера – Русе.

Програмата подготви
Мария Дуканова

